

**RUANDA
CUMHURİYETİ
ÜLKE PROFİLİ**

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER.....	2
2. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER.....	4
3. DIŞ TİCARET.....	5
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	8
5. TÜRKİYE İLE TİCARET.....	8
EKLER:	11

1. TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Devletin Adı	Ruanda Cumhuriyeti
Başkent	Kigali
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Resmi Dili	İngilizce, Fransızca ve Kinyarwanda
Yüzölçümü	26.338 km ²
Dini	Katolik (%56,5), Protestan (%26), Adventist (%11,1), Müslüman (%4,6), Diğer (%1,8)
Para Birimi	Rwanda Frankı (RWF)

Kaynak: IMF

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: ACP, AfDB, AU, COMESA, EAC, FAO, G-77, ILO, IMF, Interpol, ISO, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, WHO, WTO

Coğrafi Konum

Ruanda, Afrika kıtasının orta bölümünün doğu kısmında yer alan ve denize kıyısı bulunmayan bir ülkedir. Ülkenin sınır komşularını Uganda, Tanzanya, Burundi ve bir kısmı Kivu Gölü ile olmak üzere Kongo DC oluşturmaktadır.

Ülke genel olarak derin vadilerle yer yer kesilmiş dağlık ve yaylalık bir ülkedir. Ruanda'da ortalama yükseklik 1.500 m düzeyinde olup, ülke genelinde 1.000 m ile 4.507 m arasında yükseklikler görülebilmektedir. Ülkenin en yüksek noktasını 4.507 m ile Demokratik Kongo Cumhuriyeti sınırında bulunan ve Virunga volkanik dağların bir parçası olan Karisimbi Dağı oluşturmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Ruanda kendi içerisinde beş yönetim bölgesine ayrılmıştır. Söz konusu idari bölgeler de kendi içerisinde 31 ilçeye ve belediyeye ayrılmış konumdadır. 1 Ocak 2006 yılına kadar 12 idari yönetim bölgesinden oluşan ülkede, bu tarihte kabul edilen yeni idari yapılanma yasası ile idari yönetim bölgeleri beşe düşürülmüş ve merkezi yönetim yetkilerinin bölgesel yönetimler üzerinden gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. 2002 yılına kadar bölge olarak adlandırılan idari yapılar, bu tarihten itibaren il olarak adlandırılmıştır.

Özellikle 1994 yılında yaşanan Ruanda soykırımı ile ilgili geçmişe bir son verebilmek adına ülke bayrağı, millî marşı yanı sıra bölgeler de yeniden düzenlenerek, etnik grupların bir bölgede çoğunluğu etmesinden ziyade karışık bir şekilde her bir ilde yaşaması planlanmış ve yeni idari yapılanmalarda sınırlar bu konuya özen gösterilerek çizilmiştir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

2011-2021 döneminde kişi başına düşen yenilenebilir ülke içi temiz su kaynakları azalmakta olan ülkeler arasında Ruanda, %21 azalma ile 37. sırada olup 2021 yılında sahip olduğu kişi başına düşen temiz su miktarı 711m³'tür. [Dünya ortalaması %13 azalma, Türkiye %12 azalma ile 96. (Dünya Bankası-2021)]

2. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Başlıca Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	14,33	14,25	14,77	15,47	16,31	17,24	18,43	19,97
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	8,3	8,9	7,1	7,5	7,4	7	7	7
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	1 062	1 028	1 043	1 069	1 103	1 145	1 203	1 278
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	14,	4,8	7,	4,7	5,	5,	5,	5,
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-11,5	-12,7	-13,8	-15,9	-13,4	-9,9	-8,8	-7,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	13,5	13,86	14,16	14,47	14,79	15,05	15,32	15,62
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	63,4	67,2	73,2	74,8	75,2	74,4	73,	70,5

Kaynak: IMF(*) Tahmini Veriler

2025 yılında cari fiyatlara göre, 14,7 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2026 yılında 15 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF-2025)

Ruanda, cari fiyatlara göre, 2025 yılı itibariyle 190 ülke arasında dünyanın 143. büyük ekonomisidir. [ABD 1. (31 trilyon dolar), Türkiye 16. (2 trilyon dolar)] (IMF-2025)

2025 yılında sabit fiyatlara göre %7 oranında artması beklenen GSYİH'nın, 2026 yılında %8 oranında artacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2025)

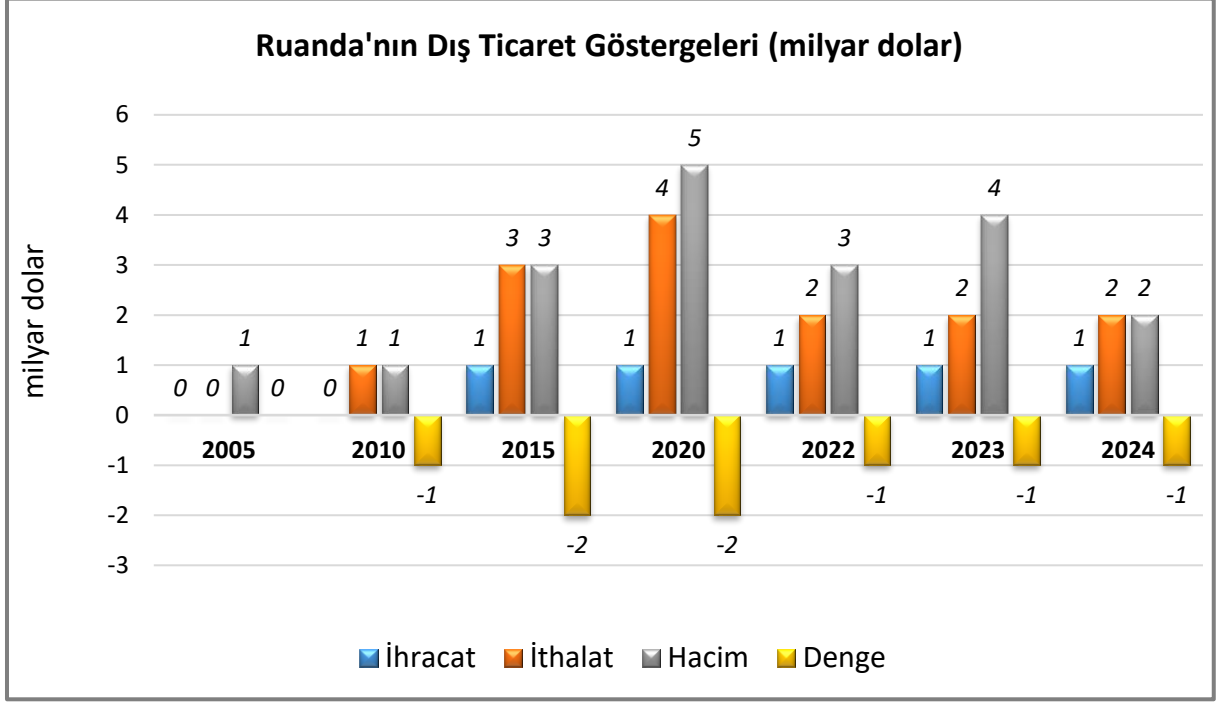
Cari fiyatlara göre Ruanda, 2025 yılında 1.043 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 174. sırada yer almaktadır. [Lihtenştayn 1. (231 713 \$), Türkiye 66. (18.198 \$)] (IMF-2025)

2025 yılında %14 oranında açık vereceği tahmin edilen cari işlemler dengesinin GSYİH'ya oranının, 2026 yılında da %16 oranında açık vermesi beklenmektedir. (IMF-2025)

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

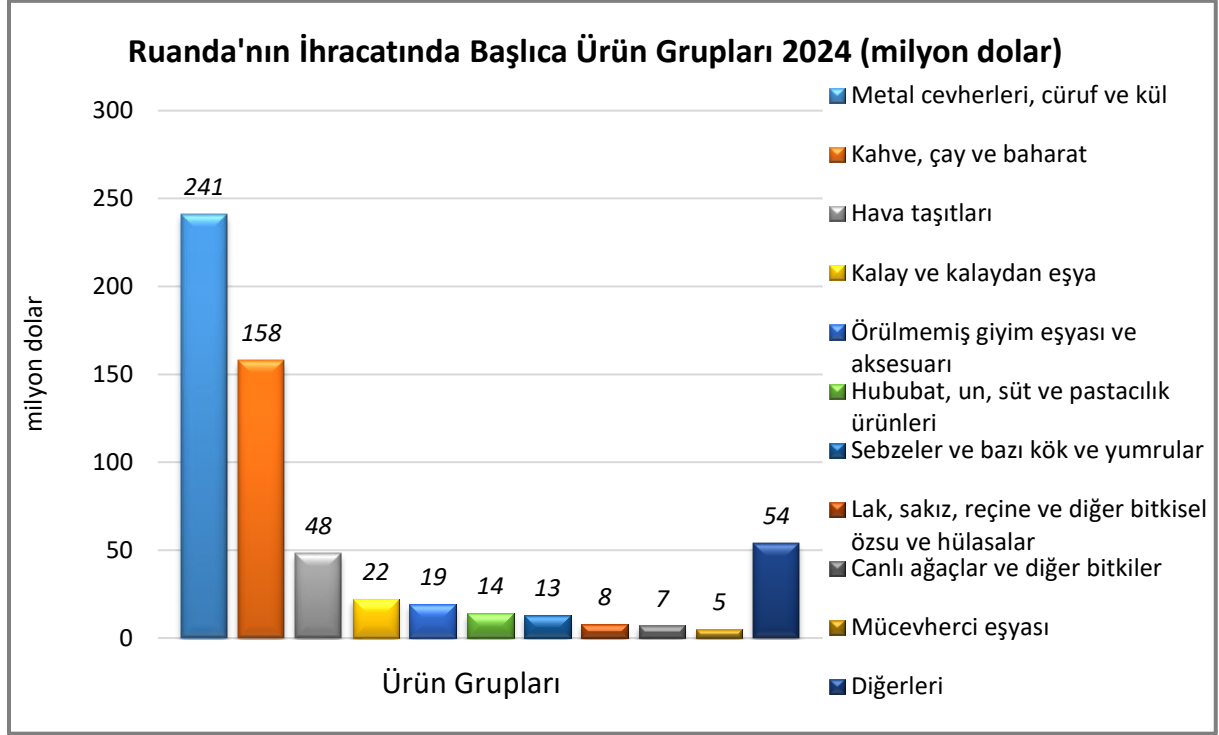
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

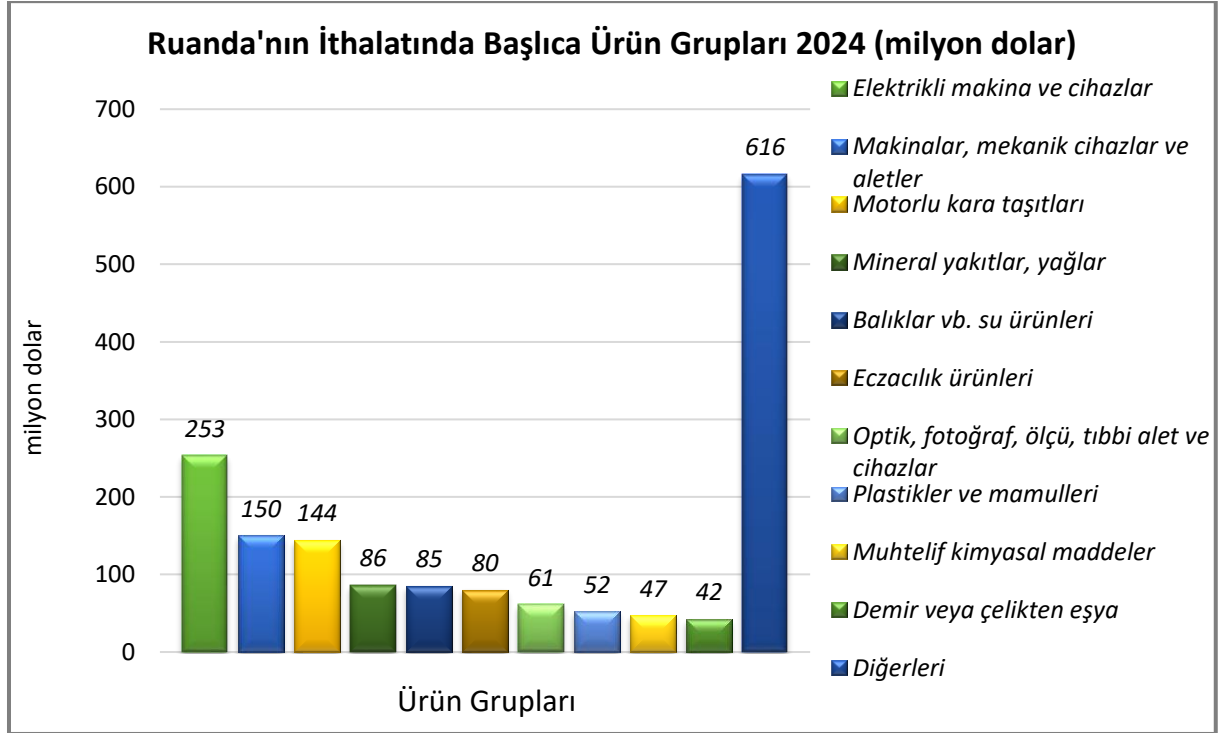
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

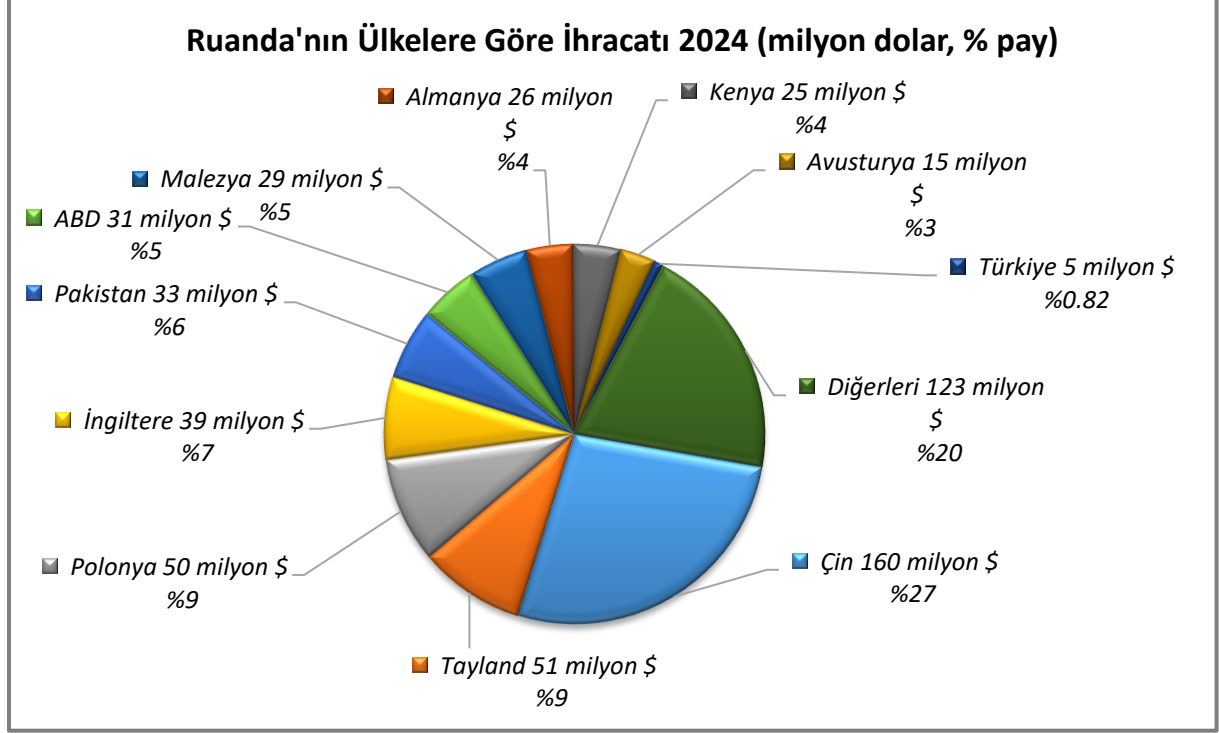

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

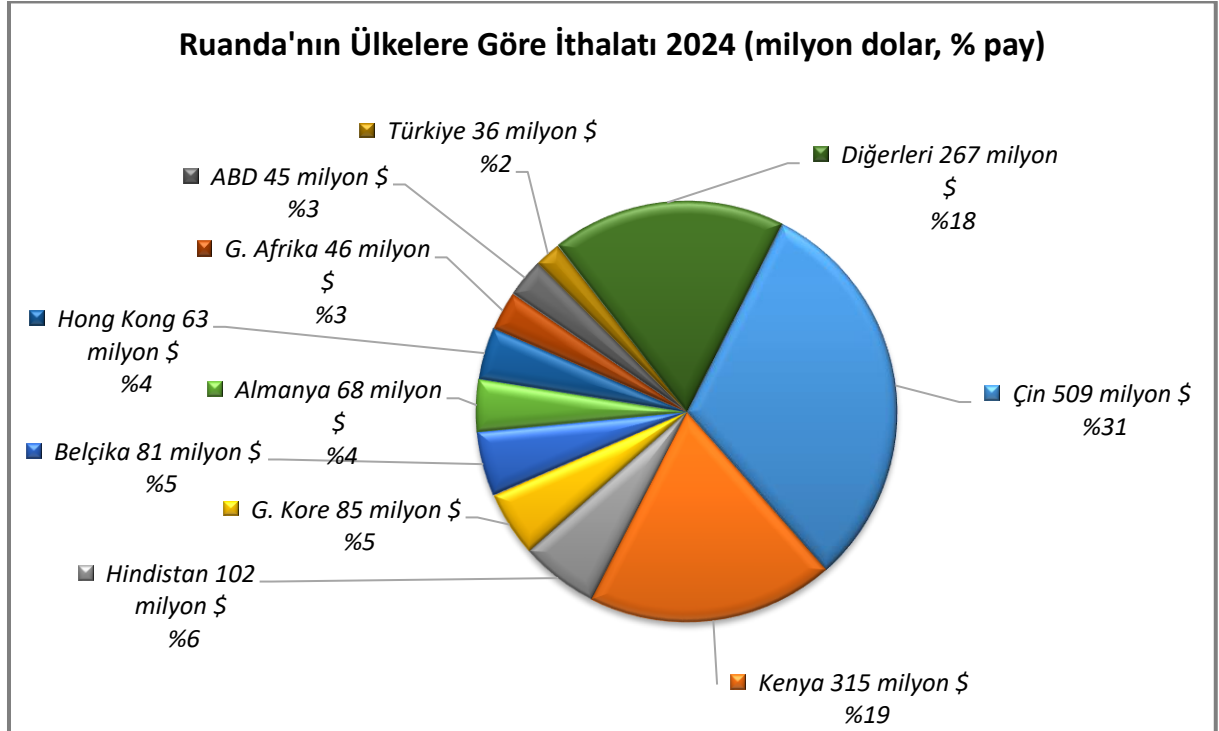
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Ruanda, 2023 yılında 523 milyon dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 123. sıradadır. [ABD 311 milyar dolar ile 1. Türkiye 10 milyar dolar ile 31. (UNCTAD-2025)]

2021-2023 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 1 milyar dolar olan Ruanda, 2023 yılında 4 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile dünyada 152. sıradadır. [ABD 13 trilyon dolar ile 1. Türkiye 157 milyar dolar ile 43. (UNCTAD-2025)]

2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 193 ülke arasında Ruanda 161. sıradadır. (İsviçre 1. Türkiye 45.) (UN-2025)

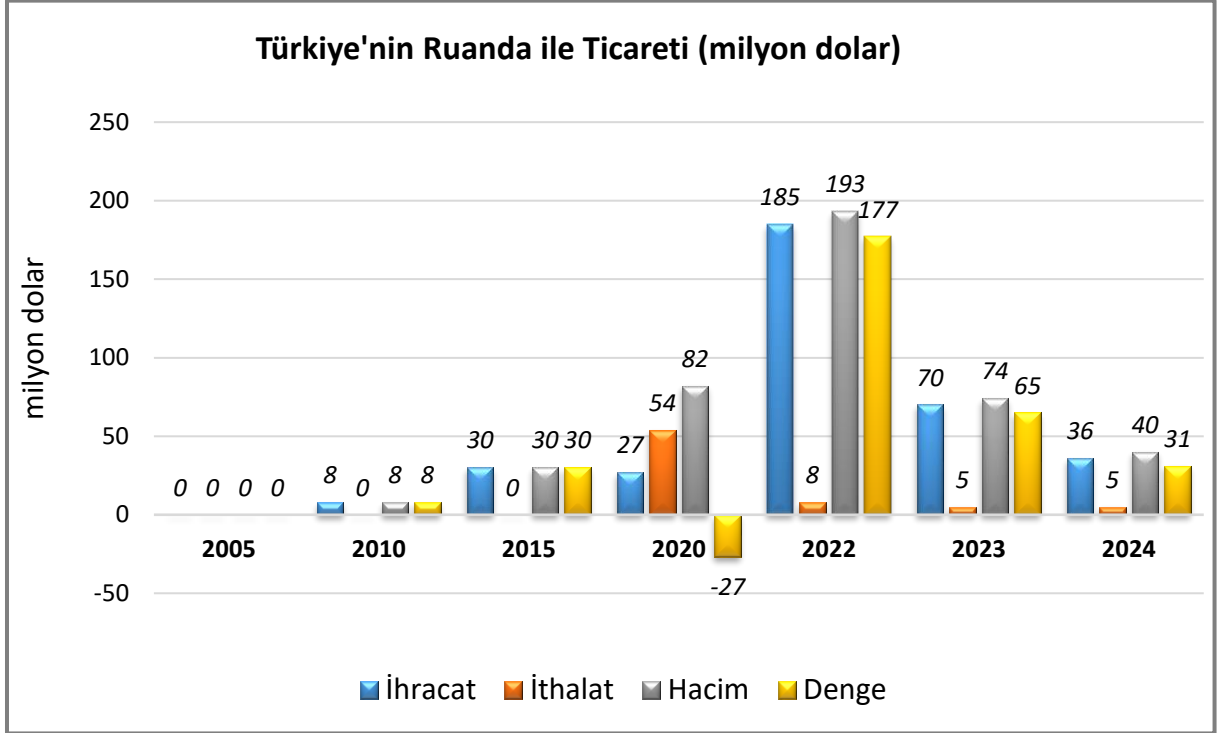
2024 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre Ruanda, dünyada 176 ülke arasında 135. sıradadır. (Singapur 1. Türkiye 102.) (The Heritage Foundation-2025)

Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre dünyadaki 141 ülke arasında Ruanda 100. sıradadır. (Singapur 1. Türkiye 61.) (World Economic Forum-2025)

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

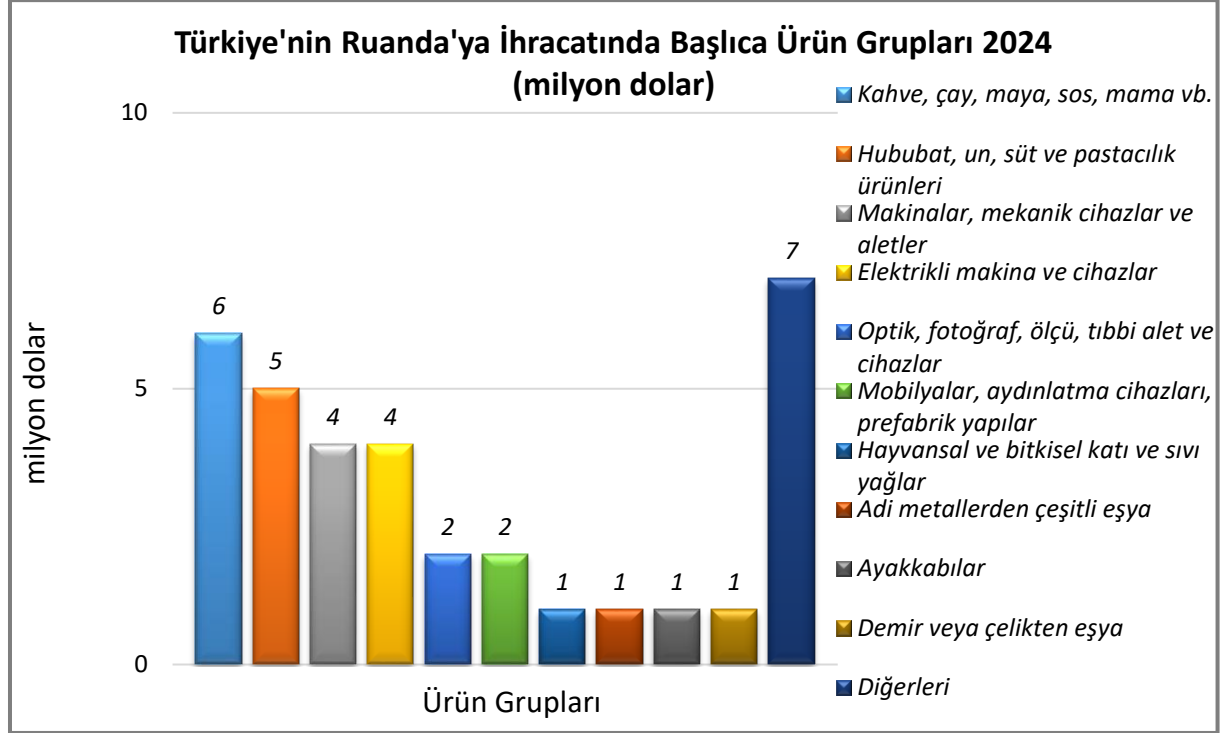
Genel Durum

Türkiye-Ruanda Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

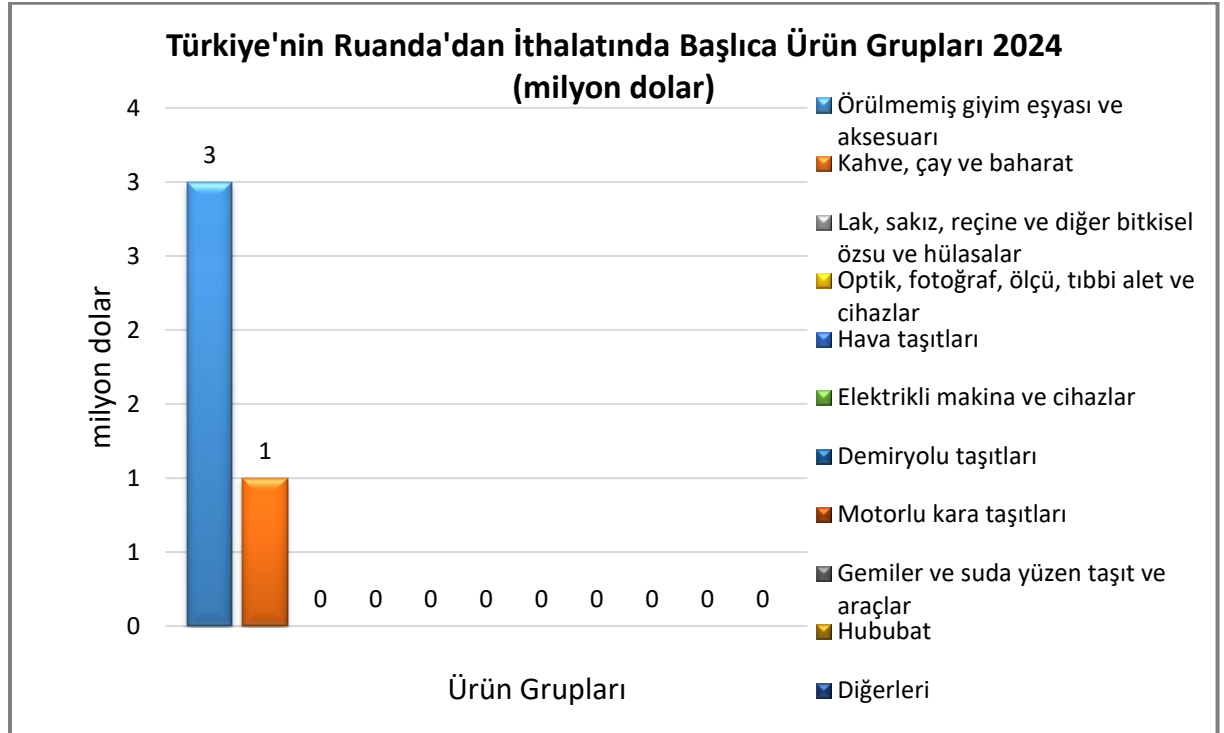
Türkiye'nin Ruanda'dan İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Ruanda'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Ruanda'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 435 898	1 393 861	587 484	100	-57,9
1.	2615	Niyobyum, tantalyum, vanadyum, zirkonyum cevherleri vb. konsantreleri	0	102 361	119 275	20,3	16,5
2.	901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	441 493	95 171	97 088	16,5	2
3.	2609	Kalay cevherleri ve konsantreleri	0	48 530	78 661	13,4	62,1
4.	902	Çay	109 422	48 798	59 411	10,1	21,7
5.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	45	0	47 634	8,1	0
6.	8001	İşlenmemiş kalay	0	7 653	21 763	3,7	184,4
7.	2611	Tungsten cevherleri ve konsantreleri	0	4 511	18 186	3,1	303,1
8.	6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. Eşya	617	11 691	14 414	2,5	23,3
9.	1901	Malt hılasası; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	42 851	28 773	13 561	2,3	-52,9
10.	2617	Diğer metal cevherler ve konsantreleri	0	8 750	9 500	1,6	8,6
11.	1302	Bitkisel özsu ve hılasalar, pektik maddeler, pektinatlar, pektatlar, agar-agar, bitkilerden yapışkan sıvı vb.	4 000	7 821	7 550	1,3	-3,5
12.	603	Buket yapmaya elverişli veya süs amacına uygun kesme çiçek ve çiçek tomurcukları	4 558	2 945	6 854	1,2	132,7
13.	708	Baklagiller (taze/soğutulmuş)	2 943	4 245	6 823	1,2	60,7
14.	7801	İşlenmemiş kurşun	0	6 202	4 942	0,8	-20,3
15.	709	Diğer sebzeler (taze/soğutulmuş)	610	4 502	4 563	0,8	1,4

Kaynak: Trademap-direcdata/Ruanda

EK-2: Ruanda'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			3 367 604	2 289 622	1 616 708	100	-29,4
1.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	97 616	117 217	122 163	7,6	4,2
2.	303	Balıklar (dondurulmuş)	3 287	69 176	84 907	5,3	22,7
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	525 341	15 038	83 364	5,2	454,4
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	79 957	68 377	57 540	3,6	-15,8
5.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	17 183	33 239	32 937	2	-0,9
6.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	25 164	28 196	32 075	2	13,8
7.	8703	Otomobiller	73 502	41 038	29 312	1,8	-28,6
8.	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	35 690	26 947	23 602	1,5	-12,4
9.	1107	Malt	62 720	16 295	21 822	1,3	33,9
10.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	47 696	43 469	20 792	1,3	-52,2
11.	8701	Traktörler	19 882	23 761	20 030	1,2	-15,7
12.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	27 942	18 330	19 726	1,2	7,6
13.	3822	Laboratuvarlarda, teşhiste kullanılan reaktifler	23 209	12 901	16 143	1	25,1
14.	8711	Motosikletler (mopedler dahil) ve bir yardımcı motoru bulunan tekerlekli taşıtlar (sepetli olsun olmasın); sepetler	15 026	15 965	15 809	1	-1
15.	8529	Sadece veya esas itibarıyla 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	3 235	6 933	15 618	1	125,3

Kaynak: Trademap-direcrdata/Ruanda

EK-3: Ruanda'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (% , 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		1 093 990	1 393 861	587 484	100	-57,9
1.	Çin	70 478	131 251	160 476	27,3	22,3
2.	Tayland	86 311	31 530	51 297	8,7	62,7
3.	Polonya	803	2 336	50 228	8,5	2050,2
4.	İngiltere	36 387	30 751	38 807	6,6	26,2
5.	Pakistan	33 352	26 950	33 346	5,7	23,7
6.	ABD	59 455	39 025	31 145	5,3	-20,2
7.	Malezya	16 051	23 040	29 293	5	27,1
8.	Almanya	20 945	16 588	25 740	4,4	55,2
9.	Kenya	30 185	34 729	24 870	4,2	-28,4
10.	Avusturya	18 743	18 826	15 094	2,6	-19,8
11.	Hindistan	42 505	9 815	14 587	2,5	48,6
12.	İsveç	12 238	10 630	13 132	2,2	23,5
13.	İtalya	6 992	11 517	13 115	2,2	13,9
14.	Burundi	4 111	14 934	12 973	2,2	-13,1
15.	Hollanda	5 831	6 436	11 370	1,9	76,7
...	...	...	...	...	...	...
20.	Türkiye	8 013	4 655	4 793	0,82	3

Kaynak: Trademap – mirrordata /Ruanda

EK-4: Ruanda'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		2 215 415	2 289 622	1 616 708	100	-29,4
1.	Çin	406 611	421 482	509 096	31,5	20,8
2.	Kenya	341 640	304 084	314 790	19,5	3,5
3.	Hindistan	131 750	149 722	102 201	6,3	-31,7
4.	G. Kore	16 296	14 292	84 789	5,2	493,3
5.	Belçika	84 276	65 934	80 978	5	22,8
6.	Almanya	54 801	57 915	68 109	4,2	17,6
7.	Hong Kong	51 399	79 893	63 450	3,9	-20,6
8.	G. Afrika	29 164	38 793	45 930	2,8	18,4
9.	ABD	65 029	38 042	44 758	2,8	17,7
10.	Türkiye	185 263	69 732	35 542	2,2	- 49
11.	Fransa	33 450	39 598	34 701	2,1	-12,4
12.	Hollanda	29 427	28 470	28 008	1,7	-1,6
13.	İngiltere	15 422	16 377	20 600	1,3	25,8
14.	İspanya	7 344	8 110	20 499	1,3	152,8
15.	Portekiz	20 042	23 299	18 803	1,2	-19,3

Kaynak: Trademap-mirrordata/Ruanda

Ek-5: Türkiye'nin Ruanda'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			185 263	69 732	35 542	100	-49
1.	2102	Maya	3 365	5 367	5 216	14,7	-2,8
2.	1902	Makarnalar ve kuskus	325	693	5 036	14,2	626,7
3.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	3 132	1 127	1 443	4,1	28
4.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	518	375	1 426	4	280,3
5.	8301	Adi metallerden kilit, sürgü ve asma kilit (anahtarlı, şifreli veya elektrikli) ve bunların adi metallerden anahtarları	2 636	2 306	1 326	3,7	-42,5
6.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	157	729	1 146	3,2	57,2
7.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 180	1 212	983	2,8	-18,9
8.	6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	2 560	1 154	876	2,5	-24,1
9.	8441	Kağıt hamuru, kağıt veya kartonun işlenmesine mahsus diğer makine ve cihazlar	52	111	861	2,4	675,7
10.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	21	273	830	2,3	204
11.	9401	Otmurmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 149	2 404	722	2	-70
12.	1101	Buğday unu	1 657	4 379	708	2	-83,8
13.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	249	3 296	661	1,9	-79,9
14.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	249	3 296	661	1,9	-79,9
15.	3405	Ayakkabı, mobilya, döşeme, otomobil karoseri, cam veya metal boya ve cilaları, temizleme pat ve tozları, vb Müstahzarlar	495	410	657	1,8	60,2

Kaynak: Trademap-direcdata/Türkiye

Ek-6: Türkiye'nin Ruanda'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			8 013	4 655	4 793	100	3
1.	6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. Eşya	3 748	2 741	2 969	61,9	8,3
2.	901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	1 030	889	1 376	28,7	54,8
3.	6201	Erkek veya erkek çocuk için palto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. eşya	1 040	382	382	8	0
4.	6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	489	231	53	1,1	-77,1
5.	1302	Bitkisel özsu ve hülasalar, pektik maddeler, pektinatlar, pektatlar, agar-agar, bitkilerden yapışkan sıvı vb.	0	8	5	0,1	-37,5
6.	9032	Otomatik kontrol ve ayar alet ve cihazları	0	0	5	0,1	0
7.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	0	0	1	0	0

Kaynak: Trademap-direcdata/Türkiye